

АНАЛИЗА КАПАЦИТЕТА ОПШТИНЕ СРБОБРАН ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПРИОРИТЕТНИХ ПРАВАЦА РАЗВОЈА У ПЕРИОДУ 2022–2030.

Закон о планском систему Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 30/18) упућује на обавезу поштовања принципа реалистичности и финансијске одрживости, односно уважавања финансијских могућности и ограничења и успостављених фискалних ограничења расхода и издатака приликом израде и спровођења планских докумената. Оцена финансијских могућности за остваривање приоритетних циљева развоја општине Србобран 2022–2030. заснива се на резултатима анализе општинског буџета у периоду 2019. и 2020. године, као и са пројекцијом за 2021. годину. Анализа је усмерена на обим планираних и остварених прихода и примања и обим и структуру планираних и извршених расхода и издатака буџета, са акцентом на капиталне издатке и учешће локалног буџета у њиховом финансирању.

Распоред утрошка буџетских средстава по функционалној класификацији

Према Закону о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – испр., 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16, 113/17, 95/18, 31/19, 72/19, 149/20), функционална класификација, као део система јединствене буџетске класификације, исказује расходе и издатке по функционалној намени за одређену област и независна је од организације која ту функцију спроводи.

Шема функционалне класификације дефинисана је Правилником о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС”, бр. 6/16, 49/16, 107/16, 46/17, 114/17, 20/18, 36/18, 93/18, 104/18, 14/19, 33/19, 68/19, 84/19, 151/20, 19/21 и 66/21) и садржи категорије, групе и класе. Категорије групишу опште циљеве и задатке државе и означене су једноцифреним шифром: (0) Социјална заштита, (1) Опште јавне услуге, (2) Одбрана, (3) Јавни ред и безбедност, (4) Економски послови, (5) Заштита животне средине, (6) Послови становања и заједнице (7) Здравство, (8) Рекреација, спорт, култура и вере, и (9) Образовање, док групе (означене двоцифреним шифром) и класе (означене троцифреним шифром) детаљније разрађују садржај категорија и начине остваривања циљева. Више корисника средстава могу имати исту функционалну класификацију, а корисник средстава може обављати активности у оквиру једне или више функција.

ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ОПШТИНЕ СРБОБРАН

1) РАСПОРЕД УТРОШКА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА ПО ФУНКЦИОНАЛНОЈ КЛАСИФИКАЦИЈИ

Функционална класификација расхода исказује издатке по функционалној намени за одређену област и независна је од организације која ту функцију спроводи. Према Правилнику о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем („Сл. гласник РС”, бр. 16/16, 49/16, 107/16, 46/17, 114/17, 20/18, 36/18, 93/18, 104/18, 14/19, 33/2019, 68/2019, 84/2019, 151/2020, 19/2021 и 66/2021) корисник средстава може обављати активности у оквиру једне или више функција, а када се ради о јединицама локалне самоуправе, онда се те функције изводе из њихових надлежности, утврђеним према члану 20. Закона о локалној самоуправи („Сл. гласник РС”, бр. 129/07, 84/14 – др. закон, 101/16 – др. закон и 47/18). Класификација функција је у складу са класификацијом државних функција, коју је донело Статистичко одељење Уједињених

нација и ту функционалну класификацију чине категорије, групе и класе. Класе су означене троцифреном шифром и садрже ознаку која упућује на то да ли су услуге које пружају државни органи, у овом случају јединице локалне самоуправе колективне или индивидуалне.

Гледајући кроз призму анализе извршења буџета општине Србобран, према њеним надлежностима и заступљеним функционалним класификационим категоријама и класама, у временском интервалу – буџетским годинама 2019. и 2020, представљена су утрошена буџетска средства за поједине функције по годинама анализе (у прилогу овог материјала).

Преглед тренда финансирања појединих функција из буџета општине Србобран у временском интервалу од 2019. до 2021. по плану, а по извршењу 2019. и 2020. година, приказују следећи табеларни прикази који ће бити представљени у наредном опису. Према основним категоријама функционалне класификације, по заступљеним функционалним класама (троцифрене ознаке) можемо представити следећу прелиминарну анализу према учешћу појединих функција у укупним расходима буџета општине у 000 динара:

Редни број	Категорије функционалне класификације *	Укупна реализација по функционалној класификацији у периоду 2019/20.	Процент учешћа функције у односу на укупан износ извршења буџета у периоду 2019.	Процент учешћа функције у односу на укупан износ извршења буџета у периоду 2020.
1	Социјална заштита (шифра 0), укључује функционалне класификационе ознаке: 040, 060, 070, 080 и 090	58.847 / 58.887	8,82%	9,39%
2	Опште јавне услуге (шифра 1), укључује функционалне класификационе ознаке: 110, 111, 112, 130, 160, 170	307.426 / 316.725	46,00%	50,44%
3	Ванредне ситуације, јавно правобранилаштво и судови (шифра 2 и 3), укључује функционалне класификационе ознаке: 220 и 330	3.206 / 3.129	0,48%	0,49%
4а	Економски послови (шифра 4), укључује функционалне класификационе ознаке: 420, 421	22.592 / 10.570	3,38%	1,68%
4б	Економски послови (шифра 4), укључује функционалне класификационе ознаке: 450, 451	1.062 / 38	0,16%	0%
4в	Економски послови (шифра 4), укључује функционалне класификационе ознаке: 473, 474, 490	3.886 / 2.840	0,58%	0,45%
5	Заштита животне средине (шифра 5), укључује функционалне класификационе ознаке: 500, 510, 520, 530, 540, 550 и 560	4.933 / 1.860	0,74%	0,29%
6	Послови становања и заједнице (шифра 6), укључује функционалне класификационе ознаке: 610, 620, 630, 640 и 660	97.918 / 67.285	14,65%	10,72%
7	Здравство (шифра 7), укључује функционалне класификационе ознаке: 700, 721, 722 и 760	19.355 / 15.733	2,90%	2,50%

8	Рекреација, спорт, култура и вере (шифра 8), укључује функционалне класификационе ознаке: 810	28.798 / 29.733	4,31%	4,74%
8a	Рекреација, спорт, култура и вере (шифра 8), укључује функционалне класификационе ознаке: 820 и 830	23.292 / 20.843	3,49%	3,31%
9	Образовање (шифра 9), укључује функционалне класификационе ознаке: 911, 912, 920, 960 и 980	96.875 / 100.422	14,50%	15,99%
ИЗВРШЕЊЕ 2019. ИЗВРШЕЊЕ 2020.		668.190 628.075		100%

Према представљеном аналитичком пресеку по функционалној класификацији (у прилогу) и овде приказаног табеларног распореда по категоријама можемо закључити следеће:

– (1) Општина Србобран усмерава уобичајену величину – за категорију ЈЛС величине анализираних општине – (46%) својих средстава за расходе ради финансирања општих јавних услуга у 2019. години и на 50,44% у 2020. години, који укључује финансирање политичког система Општине, функционисање управе са својим карактеристичним расходима, функционисање месних заједница и расходе за сервисирање јавног дуга.

– (9) Такође, избалансирана су издвајања за функцију образовања у категорији функционалне класификације 9, на нивоу од 14,50% од укупно утрошених буџетских средстава, мада у 2019. шифра 9 на 15,99%, те смо сведоци незнатног повећања и приходне стране буџета у посматраном периоду, а и расходне стране. Расходи су се повећавали са растом прихода буџета општине, поготово у делу издвајања за потребе образовања. По изведеном закључку, можемо утврдити да су планирани и извршени расходи повећани у већој размери у овој области у односу на повећање прихода буџета, односно укупно распоређених расхода у посматраном периоду од 9 година. Категорија образовања се може сматрати приоритетном.

– (0) По питању социјалних давања у категорији 0 заступљене су функције 040 – породица и деца, 070 – социјална помоћ угроженом становништву и 090 – социјална заштита неklasификована на другом месту. У годишњим износима издвајања у сврху социјалне заштите, такође можемо видети повећење износа у складу са развојем приходне стране буџета у посматраним годинама, али за свега око 600.000 динара са планским распоређивањем из године у годину, затим са просечном реализацијом од 9%, може се закључити да реализација ових надлежности није међу најважнијим приоритетима Општине (уобичајена величина износи од 5–6,5%, у зависности од различитих категорија новчаних давања и броја уведених услуга у социјалној заштити на територији општине, тј. конкретне ЈЛС).

– (4) Када посматрамо област пољопривреде (функције 420, 421) са својим учешћем у расходима буџета, можемо констатовати да је та област у приоритетима анализираних, да ова област располаже са солидним изворима финансирања по основу закупа државног пољопривредног земљишта, а чија средства имају низак степен извршења, те се може закључити да се средства не троше услед непостојања утврђеног програма за развој ове области привређивања.

– (4) Што се тиче друмског саобраћаја и развоја/одржавања саобраћајне инфраструктуре, односно локалних путева и улица, сведоци смо непланирања ових расхода у адекватној функцији (451) до 2014. године (ови издаци су до тада били категорисани у функцију 620 – развој заједнице). Гледано кроз карактеристику потребе

локалног нивоа у делу одржавања и развијања локалне путне мреже, можемо закључити да је проценат издвајања уобичајеног нивоа, а не и развојног, дакле није могуће окарактерисати ову функцију као приоритетну у посматраним годинама, а на све ово указује чињеница да је ова позиција извршена свега 0,16% у односу на целокупно извршење свих расхода у 2019. години, док је у 2020. заокружена на 0% имајући у виду да је ставрни ефекат 0,003%.

– (4) По питању финансирања развоја туризма у функцији 473 неминовно можемо констатовати да се извршени расходи везују за рад локалне туристичке организације и њихове промоције. Имајући у виду потенцијале општине, предлаже се повећање издвајања у ове сврхе, јер по досадашњем извршењу (само 0,58% укупних расхода у 2019. и 0,45% у 2020. години) ова област не припада категорији приоритета (према величини годишњег финансирања).

– (5) У области заштите животне средине (категија 5) планирани и извршени расходи, по процентуалној вредности од 0,74–0,29% генерално одступа од уобичајеног нивоа издвајања (7–13% у зависности од планирања капиталних издатака) и сходно томе, такође ову област не можемо сврстати у приоритете.

– (6) По питању послова становања и заједнице у категорији 6 сведоци смо значајних промена у негативном смислу, што се може сматрати прекатегоризацијом појединих расхода у друге функције (451), али и мањим издвајањима за развој ове области. Израчунати процентуални показатељи учешћа нису меродавни у овом случају, због наведене прекатегоризације, али можемо закључити да ниво заступљености ове категорије расхода треба да буде између 7–15% у зависности од планираних капиталних улагања.

– (7) Када се говори о начину и величини финансирања здравства, односно примарне здравствене заштите, наилазимо на различита тумачења која потичу из следећих чињеница: да ли је и како је успостављена јавна својина у корист ЈЛС над објектима домова здравља; како и на који начин се финансира одређени број здравственог кадра чији рад није могао бити уговорен са РФЗО, и слично. Сходно наведеном, проценат издвајања из локалног буџета за потребе примарне здравствене заштите у категорији 7 варира од ЈЛС до ЈЛС. У односу на прву годину анализе (2019) износ распоређених средстава се повећао са планираних 27.557 милиона динара и извршених 19.355 милиона динара, што је 2,90%, док је у 2020. години извршење у односу на план опао за 0,40% , чак и у маси средстава је смањен износ, а истовремено имајући у виду изразиту потребу за финансирањем ове области од стране локалне власти, можемо закључити да је општина Србобран сматрала приоритетним ову област у анализираном периоду. Поставља се питање будућег начина финансирања функционисања ове области имајући у виду нови Закон о здравственој заштити који је ступио на снагу почетком априла 2019. године, те приликом утврђивања приоритетних развојних праваца општине ову чињеницу је потребно посебно узети у обзир.

– (8) По питању расхода из категорије 8, где припадају расходи за спорт, за културу, за информисање, верске заједнице и слично, можемо констатовати да је кроз одређена капитална улагања Општина издвајала значајна средства за потребе развоја спорта (функција 810), док су расходи у посматраном периоду за потребе културе утростручени. Са аспекта анализе, област спорта и културе, када је у питању општина Србобран, можемо окарактерисати као приоритетну, док у случају емитовања и штампања односно информисања величина утрошених средстава је непромењена.

– (9) По питању расхода из категорије 9, где припада образовање и предшколске установе, констатовано је да је дошло до увећаног издвајања, како прихода тако и расхода, те се са аспекта образовања сматра потребом за даљим унапређењем.

2) ОДНОС ПЛАНИРАНОГ БУЏЕТА И ИЗВРШЕЊА У ВРЕМЕНСКОМ ПЕРИОДУ 2019, 2020, и 2021.

За потребе вршења анализе досадашњих приоритета – издвајања средстава за одређене функције у буџету општине Србобран потребно је прегледати начин планирања укупног обима буџета према донетим Одлукама о буџету (у децембру претходне године за текућу годину – „основне одлуке” без усвојених измена и допуна – ребаланса) и коначне реализације, односно извршења буџета на крају буџетске године, закључно са 31. 12. Начин планирања и извршења буџета показује следећа табела (са подацима који су били доступни у моменту израде прелиминарне анализе):

Године буџета	Планирани обим расхода и издатака (и отплате дуга по кредитима) према Одлуци о буџету општине	Извршење буџета, расходна страна у класама 4, 5 и 6	Процент реализације планираног обима буџета – расходна страна
2019.	1.014.958.000,00	668.190.000,00	65,83%
2020.	936.096.000,00	628.075.000,00	67,10%
2021.	933.743.844,00	Za period I–VI 273.888.000,00	29,33% пројекција остварења 70%–75%

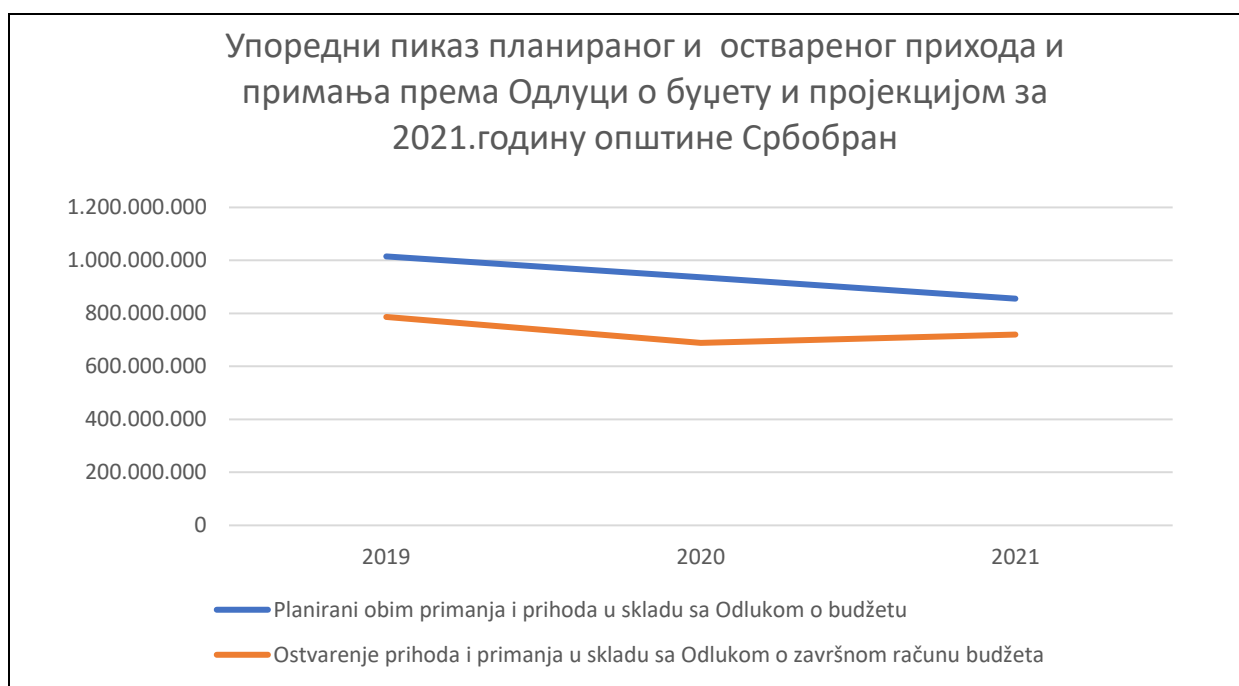
Пројекција извршења буџета је за 2021. годину око 720.000.000, динара што би чинило 77,10% од укупно планираних прихода након Одлуке о ребалансу 2 општине Србобран. Према захтеву за реалним начином планирања укупних прихода и примања, односно расхода и издатака у локалним буџетима, постављају се препручени проценти реализације у висини од 88–90% и више (наравно узимајући у обзир законску обавезу да се планирају преузети, а неизвршени расходи на крају године, за које ЈЛС мора у свом буџету имати потребан ниво апропријације, што представља баријеру постизања оптималног извршења од 97–100%).

Гледајући кроз призму планирања капиталних расхода који се финансирају из других нивоа власти (категорија прихода 733 – капитални наменски трансфери од АПВ и РС) општина Србобран није могла да оствари планиране приходе за реализацију наведених улагања, те је у односу на првобитну Одлуку о буџету значајно смањен проценат реализације/извршења буџета у односу на оптимални ниво, и то сваке године имајући два ребаланса у којима су се углавном смањивала средства услед недостајућих трансферних средстава.

Такође, значајан утицај има и тренутна пандемија са Ковид 19 вирусом, која смањује издатке у сектору културе, туризма и делимично образовања.

Са аспекта планирања прихода општине, према доступним подацима, сведоци смо истоврсног планирања – очекују се већи приливи са других нивоа власти у односу на њихову реализацију до краја буџетске године. Ове податке, о планским и реализованим вредностима прихода и примања општине Србобран показује следећа табела и графички приказ:

Године буџета	Планирани обим прихода и примања према Одлуци о буџету општине	Остварење прихода и примања у буџетској години према Одлуци о завршном рачуну	Процент реализације планираног обима буџета – приходна страна
2019.	1.014.958.000,00	786.562.000,00	77,50%
2020.	936.096.000,00	688.721.000,00	73,60%
2021.	855.576.662,00	354.682.844,82 Пројекција 720.000.00,00	За период I–VI 41,45%, очекивана пројекција остварења 720.000.000,00

3) ЗАСТУПЉЕНОСТ КАПИТАЛНИХ ПРОЈЕКТА У БУЏЕТУ ОПШТИНЕ СРБОБРАН ИЗ УГЛА ФУНКЦИОНАЛНЕ КЛАСИФИКАЦИЈЕ

Наредни приказ, на основу донетих одлука о буџету општине и приказаних капиталних пројеката, према доступним подацима, представља еталон за анализу приоритених области у општини Србобран. Исти указује на број појединих планираних пројеката у различитим функцијама, према којем можемо пропратити заступљеност одређених надлежности у инвестиционим подухватима ове општине. Бројчано приказивање учешћа појединих функција у капиталним издацима показује другачију слику о приоритетима општине у односу на закључке из тачке 1. ове анализе, имајући у виду да је тај преглед – општи закључци о приоритетима – заснован на реализованим буџетским расходима и издацима по појединим функцијама укључујући сва издвајања по одређеним функцијама, и за текуће пословање и за капиталне издатке.

Заступљене функције буџета по капиталним пројектима у извршењу	Године буџета	
	2019.	2020.
090 – Социјална заштита некласификована на другом месту		
411 – Општи економски и комерцијални послови	**	****
451 – Друмски саобраћај	*****	*****
510 – Управљање отпадом	**	*
520 – Управљање отпадним водама	**	**
620 – Развој заједнице	*****	*****
630 - Водоснабдевање	*****	****
640 – Улична расвета	***	*
760 – Здравство		
810 – Рекреација и спорт		
820 - Култура	***	*
911 – Предшколско образовање	*	
912 – Основно образовање		

5) ОЦЕНА ПОТЕНЦИЈАЛА БУЏЕТА ОПШТИНЕ СРБОБРАН ЗА ФИНАНСИРАЊЕ КАПИТАЛНИХ ИНВЕСТИЦИЈА И ОЦЕНА КРЕДИТНОГ ПОТЕНЦИЈАЛА

Наредни табеларни прикази су састављени са циљем да процењују могућности локалног буџета по питању финансирања капиталних инвестиционих пројеката. Прва табела анализира остварене приходе општине у посматраном периоду без трансферних прихода и реализоване капиталне пројекте из буџетских изворних и уступљених прихода. Према овој анализи општински буџет је у претходном периоду из својих средстава, у потпуности или кроз начин суфинансирања са другим финансијерима, реализовао капиталне издатке у представљеним вредностима и процентима у односу на своје приходе.

Година буџета	Остварени изворни и	Реализовани обим	Процент реализације
---------------	---------------------	------------------	---------------------

	уступљени приходи општине (без трансферних сред.)	расхода за капиталне издатке финансираних из буџета	капиталних издатака буџетских извора (без трансферних сред.)
2019.	516.060.000,00	137.188.000,00	26,58%
2020.	535.190.000,00	101.082.000,00	18,90%

Када се врши дубља анализа остварених прихода буџета општине, без капиталних наменских трансфера, ради оцене капацитета за финансирање инвестиција из својих извора, онда наредни табеларни приказ указује 2019. на могућности локалног буџета за финансирање или суфинансирање ових подухвата у распону од 3% у односу на реализоване изворне, уступљене приходе и ненаменског трансфера, док у 2020. без наменских средстава није било могуће у потпуности финансирати капиталне издатке. На овај податак пре свега указује чињеница да је 2020. била година велике пандемијске кризе изазване КОВИД 19 вирусом, која је умањила и реализацију капиталних издатака у 2020. у односу на 2019. годину.

Ради повећања овог капацитета, општина Србобран треба да се фокусира на уштеде у расходима функционисања (класа 4) и/или да повећа своје приходе (првенствено оне, на које има директан утицај: повећање запослености у општини, повећање прихода од пореза на имовину, повећање прихода од своје имовине и слично):

Година буџета	Укупно остварени приходи без наменских трансфера (приходи)	Реализовани обим расхода (класа 4)	Реализовани обим расхода (издаци за набавку нефинансијске имовине – класа 5)	Вредност слободних средстава за капиталне издатке	Процент слободних средстава за капиталне издатке у односу на реализовани обим буџета без наменских трансфера
1	2	3	4	5=2-3	6=5/2*100
2019.	633.612.000,00	614.791.000,00	54.219.000,00	18.821.000,00	3,05%
2020.	535.190.000,00	599.591.000,00	28.524.000,00	-64.401.000,00	-12%

Када је реч о кредитном потенцијалу општине, ради финансирања капиталних инвестиција, полазимо од расположивих података о стању кредитне задужености на дан 31. 12. 2020. године, што износи 0,00 динара према Одлуци о завршном рачуну буџета општине за 2020. годину.

У складу са одредбама Закона о јавном дугу („Сл. гласник РС”, бр. 61/05, 107/09, 78/11, 68/15 и 95/18) дугорочна задуженост локалне власти за финансирање капиталних инвестиционих расхода не може бити већа од 50% укупно остварених текућих прихода буџета локалне власти у претходној години, те на основу расположивог податка о оствареним приходима буџета општине Србобран у 2020. што износи 688.721.000,00 динара, можемо констатовати да општина може да се задужи код пословних банака у земљи на износ дугорочног кредита за финансирање капиталних издатака до 340 милиона динара.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ЗАКЉУЧКА

Одлуком о буџету општине Србобран за 2019. укупни планирани приходи и примања првобитно су износили 1.169.524.000,00 динара у чијој структури доминатно планирано учешће имају трансфери од других нивоа власти и донације и то чак 683.131.000,00

динара или 58,42%, затим приход од пореза 400.243.000,00 динара или 34,22% , приход од имовине 64.470.000,00 или 5,51%, остали приходи 1,16% , примања од продаје роба и услуга у износу од 7.600.000,00 динара или 0,65% и приход од продаје непокретности је основном Одлуком о буџету планиран на износ 500.000,00 динара или 0,04%.

Износ капитала или пренос средстава из претходне године, 2018. је 200.000.000,00 динара те су укупно планирани расходи и издаци за 2019. били 1.369.524.000,00 динара. Након другог ребаланса у току 2019. значајно је дошло до смањења укупних прихода и примања и то за 30,32%, те су износили 814.958.000,00 динара. Значајно умањење укупних прихода и примања делимично је условљено смањењем трансфера и донација и то за 75,62%, те су исти, након другог ребаланса износили 166.592.000,00 динара. Приход од пореза је након другог ребаланса повећан на 564.151.000,00 динара, иако је остварење истог било на 92,46% од плана у основној Одлуци о буџету општине Србобран за 2019. годину.

Извршење буџета општине Србобран за 2019. је 586.562.000,00 динара 71,97% и у структури остварено је 152.950.000,00 динара на позицији трансфера и донације или 96,01% и значајно неостварење прихода од пореза које је извршено у износу од 370.084.000,00 динара или 65,60%. Остале позиције су на остварењу од 80–90% од плана другог ребаланса Одлуке о буџету општине за 2019.

Несумњиво да је велико умањење трансфера и донација значајно утицало и на остварење капиталних пројеката, који у значајној мери зависе од финансијске подршке од виших нивоа власти , Републике Србије и Аутономне Покрајине Војводине.

У 2019. извршење расхода и издатака је било 680.324.000,00 динара са доминантним учешћем издатака у програмском буџету за Програме локалне самоуправе, Програме комуналних делатности, Програм пољопривреде, Програм локалног економског развоја и др.

Општина Србобран је за 2020. Одлуком о буџету за 2020. годину планирала приходе и примања у износу од 1.107.948,00 динара, у чему је садржан и износ од 102.000.000,00 динара, што је пренос средстава из претходне године. Расходи и издаци су основном Одлуком о буџету општине за 2020. планирани са 993.408.000,00 динара у чему доминирају износи за капиталне издатке/пројекте у износу од 244.017.000,00 динара, коришћење роба и услуга 270.448.000,00 динара , расходи за засполене 136.277.000,00 динара, затим следе донације и трансфери, субвенције и остали расходи. Донације и трансфери су трошкови које општина Србобран има за исплату институцијама и установама које су у примарној надлежности централне/покрајинске власти а то су 4 основне школе, 1 средња, Центар за социјални рад и Дом здравља. Издаци за субвенције су издаци који се планирају ка ЈП ЈКП Градитељ Србобран.

Након другог ребаланса који је усвојен Одлуком о другом ребалансу општине Србобран, која је усвојена 07. 12. 2020. укупни приходи и примања су 843.446.000,00 динара где су порески приходи 452.000.000,00 динара (54,45%), трансфери и донације 330.144.000,00 динара (35,55%, имајући у виду да су донације 0 динара), приход од имовине 24.200.000,00 динара (2,92%), приход од продаје добара и услуга 18.564.000,00 (1,79%), приход од непокретности 1.650.000,00 динара (0,20%).

Одлуком о другом ребалансу за 2020. укупни издаци су 923.109.000,00 динара , који су умањени у односу на основну Одлуку о буџету услед умањења капиталних издатака, имајући у виду да одређени пројекти нису добили подршку из трансфера виших нивоа власти.

У складу са завршним рачуном остварени су приходи у износу од 595.721.000 динара што је 70,63% у односу на планирано, где је у структури порески приход оставрен са 401.175.000,00, односно 88,86% у односу на планирано, трансфери у износу од 153.531.000,00, односно 46,50% у односу на планирано другим ребалансом, приходи од имовине 20.459.000,00, односно 84,67%, приход од продаје добара и услуга 12.342.000,00 динара или 66,48% и приход од продаје непокретности, нефинансијске имовине је на оставрењу од 49,80%, односно 810.000,00 динара.

Завршним рачуном за 2020. расходи и издаци су извршени у износу од 628.075.000 динара у чијој структури извршења доминирају коришћење роба и услуга са 81,37% или 236.692.000,00 динара у односу на укупно планиране за ову намену који су 290.000.000,00 динара или 37,69% у односу на укупно планиране расходе и издате, затим позиција расход за зараде 21,76% извршења или 136.639.000,00 динара у односу на укупно планиране расходе. Остали издаци и расходи не прелазе 10% извршења у односу на планиране, док у маси извршење оставрених расхода и издатака је 67,10% у односу на планиране 923.109.000,00 динара.

ЗАКЉУЧЦИ АНАЛИЗЕ КАПАЦИТЕТА ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ПРИОРИТЕТНИХ ПРАВАЦА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ СРБОБРАН

6) ПРОЦЕНА КАПАЦИТЕТА ОПШТИНЕ СРБОБРАН ЗА ФИНАНСИРАЊЕ КАПИТАЛНИХ ИНВЕСТИЦИЈА У ПЕРИОДУ ОД 2022. ДО 2030. ГОДИНЕ

Процена капацитета општине Србобран за наредни период извршена је на основу података добијених приликом оцене потенцијала општинског буџета за финансирање капиталних инвестиционих расхода са једне стране, односно набрајаних потреба за јачање капацитета управљања финансијама, са друге стране, а који се огледају у следећем:

- 1) смањење текућих расхода буџетских корисника кроз ефикаснију употребу расположивих ресурса,
- 2) повећање прихода и примања буџета општине на које има директан утицај искључиво категорије 71
 - повећање наплате пореза на имовину, као изворног прихода општине,
 - повећање запослености кроз конкретне мере унапређењем привредног амбијента (тачка 5. анализе капацитета) и повећање припадајућег дела пореза на зараде у корист нивоа општине,
 - повећање прихода од издавања у закуп имовине Општине,
 - повећање појединих врста накнада, коју висину локалним прописом утврђује Општина,
 - конкурисање са пројектима на донаторска средства у циљу повећања трансферних средстава.

Овде је важно напоменути да је оставарење прихода на имовину, као изворног прихода општине Србобран у 2019. било 72,6%, док је општина Србобран у 2020. увидела простор за повећање прихода и остварење прихода на имовину је било 93,4%, односно увећано је близу 23% за годину дана, те се показало да предлог закључка под тачком 2) теза два доноси резултат.

Финансијски капацитет општине можемо проширити развијањем способности и успешности у конкурисању код виших нивоа власти и осталих донатора (ЕУ фондови) за суфинансирање пројеката капиталног инвестиционог карактера, са обзиром да је анализом утврђено да су донације и планиране и извршене са 0,00 динара. Наравно, за финансирање таквих издатака локалним самоуправама стоје на располагању и други извори у виду издавања муниципалних обвезница или ангажовање капитала кроз јавно-приватна партнерства. Свакако процењује се и могућност локалног буџета (односно локалног органа надлежног за послове израде конкурсне документације и инвестиције) да финансира планиране капиталне инвестиционе расходе путем суфинансирања. Гледајући кроз призму повећања годишњег капацитета финансирања (из претходно приказане процене) и раздвајања расположивих ресурса на 2 дела (директно финансирање капиталних расхода – 50% и суфинансирање планираних пројеката – 50%), добијамо капацитет општине Србобран за финансирање капиталних инвестиционих расхода у знатно већем обиму. Наравно, овакав приступ и финансирање већих инвестиција претпоставља знатно унапређење послова у делу састављања конкурса јавне набавке, израде пројектне документације, спровођење успешних конкурса, подношење пријава на донаторске фондове ЕУ и даљег развијања могућности суфинансирања пројеката. У зависности од донатора, степена развијености општине и других околности, средства сопственог учешћа могу бити од 10–15% до чак 50%. Процена капацитета је израђена кроз коришћење процента сопственог учешћа на конкурсима од 20%.

ЛИТЕРАТУРА

1. Закон о планском систему Републике Србије, *Службени гласник РС*, бр. 30/2018.
2. Закон о буџетском систему, *Службени гласник РС*, бр. 54/2009, 73/2010, 101/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013 - испр., 108/2013, 142/2014, 68/2015 – др. закон, 103/2015, 99/2016, 113/2017, 95/2018, 31/2019, 72/2019, 149/2020.
3. Правилник о стандардном класификационом оквиру и контном плану за буџетски систем, *Службени гласник РС*, бр. 6/2016, 49/2016, 107/2016, 46/2017, 114/2017, 20/2018, 36/2018, 93/2018, 104/2018, 14/2019, 33/2019, 68/2019, 84/2019, 151/2020, 19/2021 и 66/2021.
4. Одлука о буџету општине Србобран за 2019, 2020. и 2021. и Одлука о консолидованом завршном рачуну буџета општине Србобран за 2019. и 2020. – линк <https://www.srbobran.rs/euprava/budzet>